

Kanadai Magyar Ujság

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HÍRLAPPAL

VOL. VI EVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA. 1929. DECEMBER 28. SZOMBAT

NO. 52. SZAM

AZ Ó ÉS AZ ÚJ

IRTA: S. BÉRCZY SAROLTA

Mikor az év óra utolsó kongott
Még szállta ajkam éjfél némaság,
Lelkem a múltba-jövőbe borongott,
Szivemben fájtak tompa bus imák.
Sirtam sápadtan a Mult temetőjén,
Álltam cőltalan a Jövő mezőjén.

Óreg Szilvester hunyó szemmel néz szét,
Havas szakállán fagyott könny pereg,
Sztintelen ajka sug borus mesét
S befogják szemét ifju bus kezek.
Harmathamvas keze az ujjajóttnak,
Melyet még titkos szívárványszálak kötnek.

Siri hóleplet dob a holt királyra ...
S aztán szénéz ... Ó micsoda ország!
Ködöl napfény s a fáknak nincsen lombja,
... Csupa tört remény ... töviskoronák ...
Harcidalt s mementót sirtak a hurok,
Kacag az élet s táruinak a sirok.

Ó milyen ország! Titkok nagy erdője,
Kőbe és virágba vesz ott az ut.
Babonás szinzel fest az uj ecsetje,
Sphinx arccal tár előttünk száz uj kaput.
Szomorú-vig szemé sőtét tengerén
Az Élet és Halál versengve evez felém.

Uram! Te tudod melyik fog partot érni,
Ha Te vezetted nem lesz egy se rossz.
Uram! engedj nagyon bizni és remélni,
Uram! minden békét és enyhülést Te hozd!
Add, hogy hitünk magasló lánggal égjen
És a szívünk fájva is reméljen.

THE OLD AND THE NEW

BY CHARLOTTE DE BÉRCZY—SCHEPBECK
Translated from the Hungarian by WATSON KIRKCONNELL

When bells have tolled the passing of the year
And on my lips a midnight silence lies,
I brood on past and future with a tear
And from my heavy heart sad prayers arise —
Grieving within the graveyard of the Past
Or staring at the Future's fields aghast.

The Old Year slowly turns to endless sleep;
His snowy beard with icy tears is wet;
The Young Year's hands now close the eyes that weep
And help the aged babler to forget.
The dewy fingers of the babe still bind
The rainbow-threads with hidden issues twined.

Death casts a pall of snow upon the past,
And gazes on the present ... What a land!
The trees are bare, the sun is overcast,
Crowns are of thorns, all hopes are crushed and banned,
Men sing of war, foul murder's emblems sneer,
Life madly laughs, and yawning graves appear.

Oh, what a land! Through forests' tangled green,
In fog and flower fades the faltering road.
The New Year's brush now paints a sorcerer's scene,
With Sphinx-like face a hundred gates forebode.
Sad-eyed and merry o'er a darkling sea,
Lo, Death and Life both strive to come to me.

O Lord, Thou know'st the shore for which we grope;
And if Thou guide, no evil shall befall.
Grant then, O Lord, that we may greatly hope!
Lend Thou, O Lord, relief and peace to all!
For hearts that ache let confidence be given,
Let human faith soar flame-like up to heaven!

King miniszterelnök megköszönte a jókívánatokat

Kanada miniszterelnöke, MacKenzie King tudvalevőleg december 17-én ünnepelte 55-ik születésnapját, mely alkalomból a magyarság soral közül se

is többen üdvözölték. Az alábbiakban a winnipeg magyarság egyik vezető egyéniségének, Pánczel Lászlónak üdvözlő sürgönyét és a miniszterelnök általaános érdeklődésre számot tartó válaszáat közöljük:
"Mint a Nyugatnak egyik uttörője, tiszteljes jókívánatokat küldöm és a birodalom sok más magyar

PÁNCZEL LÁSZLÓ

A miniszterelnök titkárságától a fenti táviratra a következő válasz érkezett Pánczel László címére: MacKenzie King köszönettel fogadta az üdvözlés napján üdvözlőt és ugyanakkor igaz öszinteséggel mond köszönetet más magyarok nevében tolmácsolat jókívánatáért is.

LEGUJABB HIREK

OLASZ FÖLDRE LÉPETT A PAPA december 20-án kora reggel, 1870 óta nem volt arra példa, hogy a katolikus egyház feje elhagyta volna a Vatikánt, miután az olasz államegység megalakításakor teljesen figyelmen kívül hagyták az egyházi állam jogos követeléseit. XI. Piús pápa minden pompa nélkül, titkára kíséretében ment át az olasz földön levő Laterán kápolnába és ott mondta el aranybeszédjét, pappá szentelésének 50-ik évfordulóján.

KARACSONYI RÁDIOMOSOROKKAL gyönyörködtették Eszakeurópa magas műveltséggel rendelkező országai az Egyesült Államok és Kanada hallgatóit. A Marconi drótnélküli távirótársaság hatalmas newyorki telepe tette lehetővé, hogy az európai hullámokat olcsó felvevő készülékekkel is élvezhették. Ugyanekkor több amerikai állomás magyar zenét is közvetített, amit különösen a prérirtartományok déli részén hallhattak tisztán honfitársaik.

BORZALMAS Bányarobbanás történt az Egyesült államok egy Oklahoma állambeli bányájában, mely alkalommal 62 bányász veszítette életét a gyilkos füstben. Tekintettel arra, hogy a gázlárcokan is áthatoló mérgező levegő a mentést nagyon meghozhatta, attól félnék, hogy még nagyobb lesz az áldozatok száma, miután sok bányászt súlyosan megtámadott tüdővel szállítottak kórházba. Legutóbb pedig az Ontarióban levő Sudbury melletti nikkelbányában tűz ütött ki, melynek négy halottja van.

BÉKÉT KÖTÖTTEK AZ OROSZOK KINÁVAL s ezzel remélhetőleg befejezik a szovjetnek ez újabb vérgözege. A szibériai Haborovszkban írták alá a két állam kiküldöttjei az ideiglenes szerződést, amelyet állítólag rövid időn belül véglegesen kidolgoznak. A szerződés értelmében a város hadseregnek ki kell vonulnia Mandzsuriából és mindkét országban vissza kell állítani a külképviseleteket, az oroszok azonban "megigérték", hogy a város eszmék terjesztésétől tartózkodni fognak.

KECSKEMETI PAL magyar ujságíró neve december 23-án jelent meg először a legelterjedtebb nyugatkanadai lap, a Manitoba Free Press első oldalán. Mint a United News hírlapludítóit szervező tagja, Kecskemeti Pál a német jóváértel sorsát eldőntő népszavazásról küldött kábeljelentést az angol nyelvű világ sajtója számára. Eszerint a Young-féle jóváértelt tervezet elvetése mellett csak 6,300,000 szavazatot tudtak összeszedni a nacionalisták, minek következtében a német kormány álláspontja győzött amely teljesíteni kívánja a győztes nagyhatalmak követeléseit.

A BRIT BIRODALOM KERESKEDELMi EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL már hetek óta cikkeznek a kanadai lapok is. Az eszmét legújabbban Lord Beaverbrook londoni ujságíró, a Rothermere lapok vetéltársa keltezte életre és igyekszik keresztülvinni a különböző országok üzleti érdekeinek ellensúlyozásaképpen. Az ottawai parlament ellenzéki vezére, Bennett Angliából való visszatérése alkalmából karácsonykor kijelentette, hogy Kanada lelkes közreműködésétől függ, hogy iparát az "Empire Trade Crusade" támogatásával fellendítse.

MÉGFAGYTAK A HATÁRŐRÖK a bolgár-azerb határon, Rumániában több vonat kiaklott, az egész Balkánon megakadt a forgalom, Párisban három ember meghalt a szokatlan hideg következtében, a Felkete tengeren több kisebb hajó elsüllyedt az egész Európán végigseprő karácsonyi itéltető alkalmával. A kábelék szerint még a Földközi tenger vidékeit magas hó borítja, az északibb országokban pedig valóságosan kanadai módra dühöng a tél.

BOMBAT DOBTAK INDIÁBAN Irwin alkirály vasúti kocsijába, azonban csak a kocsirészt sebesültek meg néhányan. Egy év leforgása alatt immár ez a harmadik eset, hogy a fanatikus hinduk az indiai angol kormányzat képviselőjének életére törnek, ami az angol sajtó szerint a szovjet guruló aranyainak köszönhető, amivel az észhez néptömegek segítése helyett más nemzetek vagyonának megkaparintására törnek.

MEXIKÓ NEPE LE AKARJA RÁZNI a szarnokok igáját, amint az a karácsonyra tervezett felkelésből is következtethető. A szülőföldes politikai törekvések keresztülhajszolása érdekében azonban semmiféle semmi vissza a terrorizmus és a helyzettel elégedetlenkedő összekövűzéssel valóvala ismét nagy vérengzéseket rendezett országkörbe.

ÚJRA ÁTREPÜLTÉ AZ ATLANTI ÓCEÁNT két spanyol repülő, akik bár nem érték el céljukat, Argentínát, miután Braziliában le kellett szállniuk mégbe beleirták nevüket a közlekedés történetébe. Ugyanekkor kudarcot vallott az angol repülő vállalkozása, akik Londonból Délafrikába vették utjukat. A légköri viszonyok következtében gépük lezuhant és az egyik ismert nevű pilóta szörnyethalt.

A JANUÁR 3-AN FELOSZLÓ HÁGAJ KONFERENCIA semmi eredményt sem tudott még eddig felmutatni a jóváértel kérdésében. A nagyhatalmak még mindig nem látták be azt, hogy a megosztott Magyarországnak nem képez több hadsarcot fizetni. Az optánálly is hasonlóképpen függőben van az intézkedő diplomáciai körök részrehajlása folytán.

QUEENS MARY'S HUNGARIAN BLOOD

BY MARGARET SOMERVILLE MCDONALD

Reprinted from the "Lethbridge Herald"

The Lethbridge district has a considerable Hungarian population, but it is not likely known that our present Queen has Hungarian blood in her veins.

In the Rumanian soil of Erdészentgyörgy, we are told by Mary Kelen writing in the New York Times, lies the grave of Countess Claudine Rhédey, Hungarian grandmother of Her Majesty, the present Queen of the British Empire. The Treaty of Trianon which cost Hungary more than her territory, transferred Transylvania to Rumania, and with the surrendered and there went into enemy hands the grave of this ardently patriotic ancestress of Queen Mary, whose dying wish was to rest in her native soil.

This is why a small group of Queen Mary's Hungarian relatives believe implicitly that their own anguish and sorrow over this feature of the treaty found a sympathetic resonance in the heart of their royal in-laws in Buckingham Palace—a curious sympathy in a Queen of the greatest powers behind the scenes, yet natural enough in women who even on the throne of Great Britain has never ceased to cherish the memory of her Hungarian reborn, and especially that of her beloved grandmother, Countess Claudine Rhédey.

With the surrender of Transylvania, the ancestral seat of the Rhédeys Erdőszentgyörgy passed into the possession of a people against whom many of them had fought valiantly through past centuries. The soil which holds their remains had known their blood, shed gallantly in the defence of Hungarian boundaries against invasion of ancient foes from the East. With the land went the graves including that of Countess

Rhédey, restored by Queen Mary when she was still Princess of Wales and marked by a memorial that bears her own inscription, "To my beloved grandmother", both in English and in Hungarian.

Queen Mary's loyalty to her Hungarian ancestry was manifested while she was still the lovely young Princess May of Teck, living at White Lodge, the Teck homestead in Richmond, Surrey. It pleased immensely the group of Hungarian nobles closely related to the Rhédey family. They point proudly at a huge volume of genealogy, collected and printed at the wish of Her Majesty shortly before her coronation. A copy of this publication was sent to every member of the family in Hungary, a personal gift from Her Majesty.

Uj áramfejlesztő telepek a prérin

Mindhárom prérirtartomány területén hatalmas villamos áramfejlesztő telepeket fognak üzembe helyezni a jövő év folyamán, amelyek óriási területek lakosságának villamos áramszükségletét fogják ellátni. Az új telepek 445,000 lóerővel több olcsó elektromosságot bocsátanak majd a fogyasztók részére, mely a következőképpen oslik meg: a Winnipeg folyó új áramfejlesztője 325,000 a saskatchewanai Churchill folyóé 84,000, az albertai Bow folyóé pedig 36,000 lóerőt fog termelni a folyóáramok vízturbínákon való keresztülvetésénél folytán.

SOK FÁJ ÖLTETNEK A FARMEREK

Az Experimental Farnok kötelezőbe tartozó falakolák két legnagyobb csemete-oltató telepe az Indian Head-i és Sutherland-i Forestry Farm okban az évben több facsemetét osztott szét a prérirtartományok farmerjei között, mint bármely más esztendőben. Nem kevesebb, mint 8,673,650 fát küldtek ugyanis ki 7,452 farmerre a szomszédokat és a szomszédokat

NAGY VIHAR DULT ONTARIÓBAN

Ontario legsűrűbben lakott nyuga több százezer dollár értékű gyümölcsösök sarkában, ahol a legtöbb magyar fát tett tönkre, aminek feltűntül ki él, mult csütörtökön olyan rettenetes hóvihardult, amelyre már évek óta nem emlékeznek. Különösen Welland és környéke szenvedett sokat a borzalmas szél kíséretében három napig hulló havaseő következtében. A város órákig teljesen el volt zárva a külvilágtól és mintegy 200 távirópostára hevert az országutak mentén. Port Colborne és St. Catharines közt vitt végre a vihar, a peterbor, nyéken hasonlóképpen megbénult a forgalom.

Talán legtöbb kárt mégis Niagara Falls-on okozott a vihar, amennyiben

ÉSZAKONTARIO IS KAP VASUTAT

Miután mindkét vasúttársaság nagyarányú vasútfejlesztési politikával a prérirtartományok északi részét már összekötötte a sűrűbben lakott külvilággal, most Ontario is feltárja szélben, ércben és fában gazdag vidékeit. Amellett, hogy észalté gazdaság arany, ezüst és rézbányákat kapcsolnak a közvetlen forgalomba, a Blacksmith Rapids melletti szénbányákat is megközelíthetővé teszik, amelyeken

kívül tudvalevőleg másutt nincs színjelölhely Ontario területén. Ugyanekkor úgy hírlik, hogy Keletkanadát is vasutal kívánják összekötnébe hozni a Hudson Bay építés alatt levő kikötőjével, Churchilllel, ami egyttal azt is jelenténe, hogy végre azok is belátják a Hudson Bay vasut megépítésének fontosságát, akik mindeddig ellenesték.

KÉT PILÓTA ÉSZAKON REKEDT

...A MacAlpine expedíció felkutatására kiküldött repülők közül mint már megirtuk, ketten leszállásra kényyszerültek a Baker tó közelében és amidőn az eltűnt bányakutatókat megtalálták, már meg is indult gyalog Churchill kikötője felé. Miután hététkig nem adtak életjelet magukról, már aggódni kezdtek értük.

HÁROM FOGAT TUNT EL A BEFAGYOTT FOLYÓBA

A saskatchewanai Prince Albertre érkező rádió jelentések szerint az egyik messze északon levő favágótelepre indított három négyesfogat, amely élelmiszerket és szerszámokat

A Baker tó melletti menedékalom-másról most azonban rádiójelentés érkezett, melynek értelmében a két pilóta kénytelen volt két heti fáradtságos vándorlás után az óriási hó miatt visszatérni és hacsak nem küldenek kutyafogatókat értük, ugy az egész terület kénytelenek lesznek északon teltetni

vitt kiegészítésül, az egyik tő Jegeről két órára eltűnt. Arról nem szólt jelentés hogy az embereknek sikerült-e megmenekülniük, viszont az a bizonyos, hogy a lovak elveszték a biciklial és az értékes rakománytal együtt.